

50765

MŰVESZI IPAR

NEMZETI MŰVESZET

AZ IPARMŰVÉSZET ÉS A
MŰVÉSZETEK ÉRDEKEIT
SZOLGÁLÓ FÜGGETLEN
KÉPES FOLYÓIRAT MEG-
JELEN MINDEN HÓ 15-ÉN
ÉVI ELŐFIZETÉSI ÁRA 8 K.

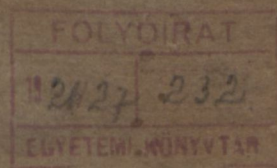
♥ SZERKESZTI ♥
HAMVAY ÖDÖN

A SZERKESZTŐSÉGET
ÉS A KIADÓHIVATALT
ÉRDEKLŐ MINDEN KÜL-
DEMÉNYT BUDAPEST, IX.,
ÜLLŐI-UT 33-37. SZÁM
☐ ALÁ KELL INTÉZNI ☐

EGYES SZÁM
ÁRA 1.- KOR.

II. EVF. ♥ 3. SZ.
1906 MÁRCIUS 15.

62-68

**2 ÓRÁS ÉS
ÉKSZERÉSZ
BUDAPEST**

VIII. JÖZSEF KÖR. 81.

József főher-
ceg Ő csász.
és kir. Fen-
sége udv. és
kamarai szál-
litója

FODOR MIHÁLY
UTÓDAI ≡ MŰIPARI
VÁLLALAT

BUDAPEST

Kizárólagosan
IV., KER. VÁCI-UTCA 24.

☐ Műhely: ☐
VI., Teréz-körút 32.

MŰVÉSZI IPAR

NEMZETI MŰVÉSZET

Az iparművészet és a művészet érdekeit szolgáló független képes folyóirat ♡ Megjelen minden hónap 15-én ♡ Évi előfizetési ára 8.— kor. ♡ Egyes szám ára 1.— kor. ♡ Szerkeszti Hamvay Ödön ♡ A szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden küldeményt Budapest, IX., Üllői-út 33–37. szám alá kell intézni ♡
♡♡♡♡ Kiadótulajdonos: a Művészi Ipar – Nemzeti Művészet kiadótársaság. ♡♡♡♡

II. ÉVFOLYAM ♡ 3. SZ.

1906. MÁRCIUS 15

ZICHY MIHÁLY

Az ecset hatalmas filozófusa, a nagy illusztrátor Zichy Mihály messze, orosz földön elköltözött az élők sorából. A cárok udvari festője, aki ennek dacára megmaradt önérzetes magyar úrnak, egy életet töltött a messze idegenben, honnan az egész művelt világot besugározta művészetének magasra emelt ereje, dicsőséget szerezvén a magyar névnek.

Hatvankét éve már, hogy a szegényes zalai Zichy-kúriáról világgá indult a tizenöt éves Mihály, azzal az erős, nagy elhatározással, hogy festővé lesz. Marastoni Jacopo műtermébe került, hozzá hasonló korú másik három társával, telve a fejlődő ifjui lélek minden ferdeségével, magasröptű ambíciójával és idealizmusával, miket a hasonló tulajdonságokból összeszőtt Marastoni mester csak szított. Nagy tehetséget látott Zichyben, s ezt a fiú előtt nem is titkolta. Valósággal fanatizálta növendékét a festői pálya iránt, melyet ez amúgy is rajongással szeretett. Közbejött azonban a véletlen, amely hivatva lett volna Zichyt e pályáról elterelni, s amely voltaképpen megmutatta neki azt az utat, amely művészi álmaihoz közelebb vitte. Családja, kiből a nyomorúság sem tudta kiölni a gentry előítéletét, bizonyos szégyenkezéssel gondolt arra, hogy fiúk belekóstolt a piktorok mesteriségébe. Elhatározták tehát, hogy komolyabb, a család nevéhez és méltóságához inkább illő életpályát fognak neki választani. Így történt azután, hogy Zichy jogi tanulmányainak befejezésére Bécsbe került. A császárváros ez időben metropolisa volt a középeurópai művészeti életnek, ott találkoztak a kor legnagyobb művészei. Ez a légkör Zichyben megérlelte az elhatározást, hogy festővé lesz. Hiábavaló volt a család minden erőlködése, Zichy Waldmüller tanítványa lett. Mesterének megválasztásában Zichy igazán szerencsés

volt. Őt nem kápráztatta el az akkoriban divatos akadémikus festészet sikere, Waldmüllerhez szegődött, ki a természetes, minden cikornyától, sablontól és formaságtól mentes irányzatnak volt híve. Hatása végig kísérte Zichyt egész művészi pályáján, anélkül, hogy Zichy egyénisége ezáltal szenvedett volna. Bécsben készítette első nagyobb munkáját, a »Levételt a keresztfáról«. Zichy azonban nem akart Bécsben maradni, mikor a véletlen ismét segítségére sietett.

Mihály nagyherceg, egyik lányának halála után, megmaradt gyermekével, Mihajlovna Katalinnal, — hogy a nagy családi gyászt, mely az egész hercegi családot igenesült, feledjék — nagyobb európai útra indultak. Utuk első megállója Bécs volt, hol Katalin rajzolgatni kezdett s az első utasításokat Waldmüllertől nyerte. Időközben azonban a tanítvány hercegnőn veszedelmes betegség előjelei mutatkoztak, úgy, hogy orvosi tanácsra Gleichenbergbe kellett költözni a nagyhercegi családnak. Mint a leány tanítóját, Waldmüllert is magukkal hívták, aki azonban érthető okokból nem akart megválni Bécsből. De ajánlta maga helyett fiatal, húszéves növendékét, Zichy Mihályt, aki előkelő modorával, lebilincselő kedves egyéniségével annyira megnyerte a nagyhercegi pár tetszését, hogy a Waldmüller ajánlotta cserét elfogadták. ♡

Nemsokára ezután Pétervárra kerül Zichy. Követni a nagyhercegi párt Oroszországba, nem volt olyan nehéz feladat Zichynek, ki a legszebb leányajakról, Mihajlovna Katalintól hallhatta a hívó szót s a jövődőlést: Zichy, önből Oroszországban nagy művész lesz! Az 1848. esztendő már Pétervárott találta Zichyt, ki mint Ilona nagyhercegnő udvari festője egyszerre az orosz arisztokrata világ kellőközepébe jutott. Helyzete azonban csakhamar kez-

dett kellemetlenné válni. Észrevette, hogy ő a nagyhercegi udvarnak egy kiegészítője, nem a művészt becsülik benne, hogy művészetét sem veszik komolyan, inkább szórakoztató mulatságnak tartják ott az öleket s a társaságot rajzoló művészt. De a nagyhercegi udvar is észrevett valamit. Valamit, amit Zichy szíve legmélyén rejtegetett s aminek soha egy szavával, egy tekintetével sem adott kifejezést. Tanítványa, Katalin és közöttük egy poétikusan szép viszony fejlődött, kölcsönös rajongása mesternek és növendéknek egymás irányában. Zichynek távoznia kellett. Ő azonban ura tudott maradni e sanyarú helyzetnek. A főúri körök dédelgetett festője, a bécsi nagy sikerek után beállt egy fotografus műhelyébe – retouchirozni. Festői képességének itt is hasznát vette Zichy, átfestvén a képeket, amik csakhamar igen nagy népszerűsége tettek szert, s Zichyt, mint festőt is, több megrendeléshez juttatták. Lassanként kezdik emlegetni nevét udvari előkelőségek is, sőt nemsokára a trónörökös, később a cár és a cárné is tesznek nála megrendeléseket. Egyik rajza pedig annyira megtetszett a cárnak, hogy udvarába hívatta s ettől kezdve Zichy állandóan a legfelsőbb kegy kedvelt tárgya volt. Különösen híres az ez időből való vadászalbum, mely II. Sándor cár részére készült. Függetlenül volt már az anyagi gondoktól s az elismerés sem késett. Gautier, a francia műkritikus oroszországi utazása alatt »fedezte« fel Zichyt s francia lapokban az igaz rajongás hangján írt róla. Ilyen réven neve egyszerre Európaszerte jóhangzású lett s Oroszországban is emelkedett tekintélye. 1859-ben már II. Sándor cár kinevezte udvari festőjévé s ebben a minőségében marad III. Sándor és II. Miklós alatt is. Előkelő felfogása, nagy genialitása, kedves humora nagyon sok jó barátot szerzett neki, de voltak olyanok is, kik a képein élőmlő szatírákat sértőnek találták s az udvari intrikák ellen végre is, – bár fájó szívvel, – 1873-ban a távozásban keres menedéket.

Végigvándorolta Európát. Majd megszállja a vágy s hazáján a rég nem látott Magyarországra. De a művész, aki fényes cári udvarok kegyence, híres mesterektől bámult tehetség volt, a mi szegényes művészi világunkban nem érezte jól magát. Elutazott a Kaukázusba, majd pedig, mikor hallja, hogy II. Sándor bombamerénylet áldozata lett, – akire szintén neheztelt, – visszatért Pétervárra. Itt megint tárt karokkal fogadták. Elhalmozták megrendelésekkel, s a trónra kerülő III. Sándor visszaszerződtette eddig élvezett fizetésének kétszeresével udvari festőnek. Bizalmasa lett a cárnak, kit útjaira is elkísért, sötletes karikaturáival nem egyszer felvidította. Az udvar szeretetében élt, mint a művészetet becsülő orosz világ kedvence, legutolsó napjailig.

Legtöbb képe természetesen orosz vonatkozású. Örökre becsesek maradnak a Lermontov-illusztrációk, Tamara cárnő, Egy család című képei, azzal a sok, több százra menő rajzzal, festmény-

nyel és karikaturával, amiknek tárgyát az orosz udvar, vagy az orosz élet nyújtotta. Nekünk legbecsesebb ajándékát Arany költeményeinek, s az Ember tragédiájának illusztrálásával nyújtotta, míg a Don Juanhoz készült képeivel minden idők legnagyobb illusztrátorai közé fogják őt emelni.

A sok idegen téma között rendesen munkálkodott valami magyar tárgyú képen is – és ez volt a pihenése. Így festette meg Deák Ferenc ravatalát, amint Erzsébet királyné koszorút helyez a ravatalra; így készült Csaba útja, a Holt vitéz és menyasszonya, a Tűzkeresztség, a Boszorkányégetés, az Istenítélet, a Perdöntő párbaj, a Garabonciás és sok apróbb, nagyobb kép.

Hogy egy-egy nagy allegorikus képe mint készült, micsoda lelki nekikészüléssel fogott munkához, egyáltalában, hogy a festő Zichy miként állapodott meg önmagával, a gondolkozó Zichyvel, azt megérthetjük egyik leveléből, amit a rombolás Géniusának diadala című képéről ír. A kép a párisi nemzetközi kiállítás magyar osztálya számára készült, huszonhat év előtt – a kiállítás igazgatósága visszatartotta, mert kényelmetlennek találták a kép vonatkozásait a német francia háborúra s a pápa világi uralmára. E levél minden magyarázásnál hívebben jellemzi Zichy művészeti krédóját is.

»Sem a kontra, sem a pro ítéletek, ha megközelítették is, de teljesen meg nem értették eszmémet. A leghumánusabb, legnagyobb eszmék csakis az érettség kiontott vérben, romlásban vernek gyökeret, hogy azután az emberiséget boldogítsák. A pillanatnyi diadal – a pusztítás diadala. Ezt láttam a római katolikus vallásban, melyért Krisztus meggyőződött tanítványai és későbbi követői vérüket ontották...

Első eszmém szerint én a világosodó háttérbe a Fehér köztársaság alakját tüntettem föl, körülötte az egymást testvérileg átölelő néppel. De ettől a franciák (értem ezek közt jó barátaimat), nem lévén még meggyőződve köztársasági szervezetük maradandóságáról, – elijedtek. Keveset változtatva alapeszmém, én a csoportozat helyébe Krisztus alakját festettem. Ez volt az egyedüli változtatás képemen. Jobb testesülése – az Isten adja! – jövő világosságnak nem is lehet, mint az, hogy az Üdvözítő igéje teljes magasztosságában megértessék és polgári, társadalmi szerződésünkben alkalmaztassék. Akkor, a gonosz génuszok hozzájárulása nélkül is, az emberiséget boldogító eszmék diadalt fognak ünnepelni!«

... Így vall Zichy.

Aki a képet nem látta, szédülve gondolja el: hogy fér el mindez egy vásznon? Bemutatjuk azoknak, akik nem ismerik, hogy azok is lássák, hogy elfér, bravurosan, művésziiesen elfér.

A gondolat hatalmas piktora most megtért Teremtő Urához, ki önmagából kölcsönzött neki teremtő erőt. Orosz földről haza hozzuk az édes anyaföldre pihenni, melytől távol élt ugyan, de szíve-lelke megmaradt magyarnak: emléke érdemes a nemzet kegyeletére!

A Nemzeti Szalon intézőségének a legteljesebb jóindulattal ajánlunk valamit és ez az, hogy semmi körülmények közepette se rendezzen ehhez a legutóbbihoz hasonló silány kiállítást. Tekintetbe kell venniök azt a nagyon szem előtt tartandó tény, hogy a közönséget fárasztja minden kollekció, még akkor is, ha változatosabb a mostaninál. ♥

Az eddigi kiállításai sikereket értek el, ez természetes, hisz némelyik piktornak megvolt a kvalitása, a többinek a publikuma, a saját publikuma, amely bár néha maga sem tudja hogy miért, de feltétlenül lelkesedik. Nos, a Grünwald kiállításnál nem diadalmi ének, de carmen lugubre volna a helyén, ha őszinték akarunk lenni...

Vegye elő a Szalon igazgatósága a kiállításról megírt beteges kritikákat és igazat kell, hogy adjon nekem akkor, ha a semmitmondó frázisokat elhagyván, a lényegre fekteti a fősúlyt. Például Malonyay Dezső igazán nem tudván mit csinálni, majdnem szóról-szóra lemásolta a Művészeti Könyvtár »Fiatalok« című kötetének Grünwaldra vonatkozó részét. S ebben annyira következetes vala, hogy még az írásjelekre is vigyázott. Tehát az övé egyáltalán nem kritika. Hát mi? Kinlódás másfél hasábon...

A második a sorozatban a kritikusok között Lyka Károly, mint olyan, akire esküdni szokás. Ő már sokkal óvatosabb, mint sem hogy társához hasonlóan kiadja magát. Olvassuk tőle – talán már többször, minthogy érdekes lehetne – a nagybányaiak élettörténetét, amely a kritika egyharmadát teszi. A fennmaradó kétharmad részben pedig Ferencyvel hasonlítja Grünwaldot össze, a melyből utóbb nevezett javára mint önálló egész, csupán töredék marad, aféle torzó, amelyből sokat, sokféleképen s talán közmegelegedésre ki lehet magyarázni... A napilapok bírálatait mellőznöm kell ezen a helyen, mert itt-ott megjelent tizenöt soros riportokkal elvből nem foglalkozom. Meg nem is érdemes. ♥

... Ha egy kollekciót megnézek, önkénytelenül a festőjük fejlődésére vagyok kíváncsi, különösen akkor, ha olyan emberről van szó, aki még nem érte el azt a magaslatot, ahonnan indokolt volna a hanyatlása. Végig menve a Grünwald kiállítás, kénytelen voltam konstatálni, hogy határozottan dekadenciában van, sőt még többet is, azt, hogy a Rómában töltött tanulmányidőt alig használta ki. Hogy miért, arra is rátérek. ♥

Unalmas dolgokkal kellene kezdenem, ha a túlnulismerttetett régi képekkel akarnék foglalkozni, amelyeket írásban és képben számtalan variációban látott a közönség. Ehelyett azt hiszem, hogy érdekesebb lesz a tárlaton nyert impressziókról való beszámolásom...

A régi Grünwald sokkalta erősebb volt Grünwald-Iványinál. Ebből az időből datálódna nagy vásznai, amelyek leg többjén adósa maradt ugyan az épen általa kutató természetnek, lévén

a legtöbb helyen nyers, csoportjaiban valószínűtlen, perspektívájában levegőszegény, ám néhol meglepő pár szerencsés világítási problémával, tónusbeli finomsággal, bár elenyészően ritkán. ♥

Innen magyarázható meg, hogy ezek a képek reprodukcióban hasonlíthatatlanul jobbak, mint eredetijük, mert a fényképezőgép eltünteti a színek hazug riktását s amellet a távlatot nagy mértékben növeli. Bizonyítják első állításomat a Bércek között, Nagybányai hetivásár, Ruhaszáritás alakokkal, Három királyok s a Múteremben című képei, míg a Parkrészlet, Holdkelte, Nyírfák, Lovas a nyíresben vásznai, a szerencsésebb műveit reprezentálják. ♥

... Valósággal oázis az üvöltő színhalmazok közepette a Fehér szoba, amely színbeli finomságával, interiőrjének intimitásával, alakja bájjával kibékít bennünket az ezek után következőkkel...

Mondják, hogy Grünwald kint élt a természetben. Hiszem. De akkor valamit nem értek. S ez a 60. számú kép, a Folyó partján, amelynek női alakja egyszerűen felfogja az egész napfényt, az előtte álló hegyeket a legsötétebb árnyékba burkolva, amely árnyék vak, mert nincs benne semmi árnyalatbeli finomság...

Ez a finomság hiányzik a legújabb képein is, a melyek »Felhőstudiumok« és »Jupiter és Jó« gyűjtőnévvel foglalhatók össze. Leszámítva ugyanis némely antik szobor variációkat, az unalomig jóllakhatunk hamis fényben úszó kénsárga felhőkkel és azzal a szerencsétlenül kemény női akttal, amely állandó elszántsággal birkózik valami fojtóan nehéz és valószínűtlen viharfelhővel. Kivételt csupán a Bányafelhők és a Virágzó bokor képeznek, amelyekben ismét felbukkan, mint felcsillámló ígért az igazság és a színharmónia... Ha arról a modorosságról le lehetne szokni... Persze, nem lehet. Marad tehát az összbenyomás: rajztudás mellett durvaság, hajsza a riktó színek után, túlzás minden vonalon, harca harmóniával, a finomsággal. Egészen jellemzőnek találom egyik kiváló és nagyon modern mesterünknek az önkénytelenül kimondott véleményét, amely a következőkben csúcsosodott ki: Ez az ember festék-mészáros. Pedig a hétézer koronás Cigányok lakodalom előtt vászon mellett állott, amelyet sokan dicsérnek anélkül, hogy volna valami alapja. ♥

A kollekcióról valóban nincsen több mondani valóm, bár megengedem, hogy lehetnek olyan kvalitásai is, amelyeket – én legalább – méltányolni, képes nem vagyok. S amit nem érzek, írván róla, hazugság volna minden szavam. ♥

A rendezés ellen nem lehet kifogásom. A Szalon igazgatósága vigyázott arra, hogy a nagy festmények tágas helyiségbe kerüljenek, ahol élvezni lehet őket, nem úgy, mint a múltkor. A katalógusban azonban csinos megemlékezést írt Ernszt Lajos: Székely Bertalanról, Madarász Viktorról, a magyar vezényszóról, szóval népszerű témákról. Ez nem baj. Egyedül arra kérem, hogy esetleg Székelyt vagy Madarászt akarván dicsőíteni valaha,

nehogy Grünwaldról írjon tirádát, mert az igazán furcsa lesz... A dekorációra vonatkozólag pedig nem fog ártani Tolnay Ákost megkérdezni, hogy is sikerült olyan jól az Uránia berendezése? ♥

MAGYAR IPARMŰVÉSZET. □

A legutóbbi iparművészeti kiállítás megnyitakor csodálatos egyhangúsággal konstataulta a kritikusok serege, meg a közönség egyaránt, hogy iparművészeink egy része, a nagyobb része egyáltalán nem áll többé azon a művészi magaslapon, amelyet évek óta elfoglalt. Efelett keseregvén, mindenki tudomásul vette azt a kimondott szentenciát, hogy hanyatlunk, de senki se mutatta meg a felfelé, talán másfelé vezető utat. Pedig a legfőbb baj az irányításnak, a vezetésnek a hiánya. ♥

Ha bármely nemzet alkalmazott művészetének fejlődését vizsgáljuk, önkénytelenül szemünkbe kell hogy ötljön két dolog. Az egyik, hogy előbb az apróbb használati tárgyakon jelenik meg a művész kezének a nyoma: a díszítés, s csak amikor már észrevétlenül belopózott az emberek lelkébe a szép után való sóvárgás, következik az interiorképzés, amelyben minden bútor, dísz, sőt még a képzőművészet egy-egy alkotása sem akar egyébként látszani, mint a harmónia megteremtéséhez összehordott anyagrésznek. Röviden: kis dolgokból lesznek a nagyok, s nem megfordítva, mint nálunk, ahol a nagyobból lesz a nagyon, de nagyon kicsiny. ♥

A mi iparművészeink nagy része a külföldi művészi lapok kritika nélkül való felhasználásával, az első időkben kizárólag a bútorra vetette magát, egyáltalán nem törődve azzal, hogy a mai bérkaszányákban nincs olyan lakás, amelyben a modern bútor a helyén lenne. Nem látták, hogy az angol befolyás alatt készült berendezések megkövetelik az alacsony mennyezetű, széles ablakos cottage, vagy bungallow-építkezést, amely viszont egyik fokmérője az illető nép vagyonosságának, lévén heverő töke. ♥

Figyelman kívül hagyták azt a nálunk meglévő, és fájdalom, nagy mérvű szegénységet is, amelynek súlya alatt, csupán parányi üzleti érték mellett, már ab ovo hiábavalónak kellett, hogy lássék a drága faanyagból való proccolás, s azt szintén teljesen elfelejtették, hogy nem lévén eddig bútoriparunk, valamennyien rászoktunk az osztrák piac termékeire, szegény és gazdag egyaránt. Egyideig még kísérleteztek az előrenyomuló modern németek ornamentikával túlhalmozott stílusával, majd a ma már nagyon elsőrangú, sőt vezető osztrákok lécmotívumaival, ám a keveredés korszakot hozott a világra, néhol ugyanegy interiőrben látható volt

a három nemzet ádáz tülekedése, s a szoba forgott a néző szeme előtt. Így ütött be a bútorok csődje, amikor a tervező már nem tud honnan ideát keresni, az iparos meg sajnálja az anyagba hiába beleölt pénzt. ♥

Időben később, de rohamosan hódította meg a terrénját az apróbb használati tárgyak, szobadiszkek, szöttek, varrottasok, szőnyegek s a kisplasztika serege, amelyekhez a publikum hamarosan hozzászokott, megszerette őket és vásárolja is. A tételelem tehát igazolva van, ergo helyes. ♥

A múlton keseregni, a jelenen elképedni azonban stagnálást jelent. És mert egy helyben álldogálás van, igyekeznünk kell új ösvények nyitására, amelyen haladni lehet. Ez az ösvény pedig nem lehet más, mint a népművészet és az ipari művészet alapelveinek az ösvénye. ♥

Igaz, történt már néhány kísérlet a nemzeti kincs – a néplelek – nyomán való haladásra, ám elvértve, s a művészek felfogásában, a kritikusok ítéletében nincs meg ma egy feltétele sem annak, hogy saját országunk területén belől diadalra lehessen vinni a magyarság lobogóját. ♥

... Csak hazánk területén belől nem, s másutt lehet? kérdehetné valaki. ... ♥

Sajátságos, de úgy van, hogy idehaza dühöng az idegenség hajhászása, de csupán azért, mert a külföld nem mérkőzhetik meg alkalom híján művészeinkkel, míg a külföldi nemzetközi kiállításokon óriási tudás és az anyagnak hasonlíthatatlanul jobb ismerete – még tovább megyek, – az eredetiség kél harcra az utánzással, a majmolással. Ott tehát »karácsonyi kiállítások« anyagával meddő volna a küzdelem. És most elértünk oda, ahol azt sem tudom: a nevetés vagy sirás volna-e inkább a helyén. Jójj elő Kalotaszeg vidéke, és épüljön meg a székely kapu motívumaiból megkomponált bejárat és terveződjék hát a magyar szoba, amelyben magyaros korsó, cserép meg virág van, nem szólva a magyar ornamentikájú honi szőnyegről, szóval mindarról, ami bátran felveheti a versenyt még a Mackintosh skót szobájával, a Baillie Scott és Campbell bútoraival is... Ezzel a recipével aztán rendszerint hazahozzuk a nagydíjat s a kiállítás zsürije meg van győződve róla, hogy valahol a Duna-Tisza közén erősen nemzeti művészet virágzik, ami nem igaz. Mi csak látszatra vagyunk magyarok s csak akkor, ha rebachunk van belőle. Ez a bökkenő. ♥

És mindezekben nagyon szépen lehet segíteni, csak legyen olyan emberünk, aki vezetni tudjon és olyan művészgárdánk, amelyik rajongással szeresse az életcélját s legyen egy mákszemnyi önzetlensége. ♥

Hogy miként lehet széppé tenni a magyar lakóhelyét, hogy lehet otthont, igazi fészket teremteni, azt a leveleiben sorra veszi, amint tudom, a Nemzeti Művészet »laikusa«. Az pedig, úgy nézem, ért valamit »keveset« a dolgához. ♥

X. Y. Z.

Adam: Nákó Kálmánné grófné

Rahl: Náky grófné arcképe

Cigányleány
(Rajz)

Cigány (Rajz)

Pariskio cigányleány
(Olajfestmény)

Pizziano cigánynő
(Olajfestmény)

A grófné vázlatkönyvéből

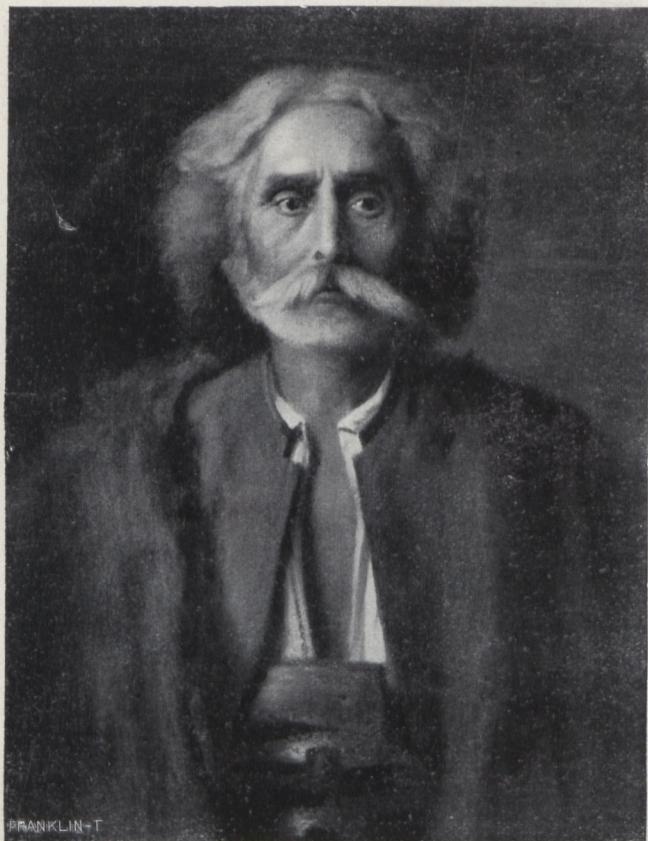
Amerling: Gróf Nádkó Kálmánné arcképe
(Olajfestmény)

Olasz fiú
(Vázlat)

Öreg nő (Vázlat)

Öreg cigány
(Olajfestmény)

Cigányleány
(Vizfestmény)

Cigányasszony (Rajz)

Kis cigányleány
(Olajfestmény)

Öreg cigány
(Rajz)

Tanulmány

A grófné cigánybandája
(Vizfestmény)

Cigányasszony
(Rajz)

Cigánykunyhó
(A grófnő vázlatkönyvéből)

A NÁKÓ-KIÁLLÍTÁSRÓL

Művészi Ipar ♥ 75
Nemzeti Művészet

Tájkép ponny-fogattal.

mindig változatos, tanítással teli nevelője a közönségnek. Életszükséggé fog válni, — erős a bizodal-
mam benne. . . .

A helyisége mint már említettem rendkívül sze-
rencsés fekvésű, mert bent van a város közepé-
ben a legforgalmasabb utcák gócpontján, az ele-
gáns közönség sétahelyén, ami már magában véve
félsikert jelent. Belső kiállítása pedig architekturai
részében, színben, elosztásban a legkülönb az
egész metropoliszban. Az előcsarnokból apró inte-
riőrök nyílnak, majd beljebb impozáns lépcső vezet
fel az emeletre, s mindenütt kép, szobor, szőnyeg,
bútor és iparművészet temérdek művészi aprósága
hívja föl a nézők, vásárlók figyelmét. És minden
olcsó ezen a helyen. A képek háromnegyed része
alól marad a háromszáz korona áron, a szobrok
legtöbbje az ötven—hetvenöt korona átlag áron
megvehető, s amellett valamennyi becsületes
magyar bronz és nem a galvanoplasztika közismert
igazságú remeke.

Nem sorolhatom fel a kiállító művészek pontos
névsorát, mert mire ezek a sorok napvilágot lát-
nak, valószínűleg mások foglalják el az elődök
helyét. De van itt minden irány képviselve. Komoly
tudású művészek és sikertelen, de állítólag »splen-
did isolation«-t mimelő piktorok, fiatal óriások,
karrikatúristák és a messzotintók ügyeskező meg-
alkotói sorakoznak egymás mellé. A változatosság
ellen tehát nem lehet panasz, mindenki megelégheti
az ideálját. A szobrászok közül az intimitások
művészei vonultak fel, a bőrmunkák terén Fischof
Jenő vezet, a díszedényekben Pálinkás Bélának az
aprósagai: cukorkatartók, virágcserepek, apró

vázák a legkapósabbak, de meg is érdemli, hogy
angliai sikere után talán idehaza is méltányolják
a művészetét, a magyarságát. Zsolnay és Sovánka
nevei pedig manap már fogalomná váltak. Lakatos
Arthurnak sok, ügyes kézzel megkomponált szo-
bor- és virágállványát láttam. Róth Miksa magya-
ros mozaikkandallóját amely valósággal egyik lát-
ványossága a szalónnak, akarattal említem az
utolsó helyen. . . . Érzem, hogy ez a néhány betű
sem egyéb, mint szintén egy mozaikdarabja a
kiállításnak s nem kimerítő beszámoló, de ment-
ségemül szolgáljon az a tudat, hogy az Urániát
láttni kell, nem megírni. Annál is inkább, mert a
vezetőség munkássága feltétlenül megérdemli a
legnagyobb fokú támogatást!

Tolnay Ákos ugyanis még tovább óhajt menni
és fejleszteni akarja a gondjaira bízott »műkeres-
kedést«. A jövő terve között elsőrangúnak
ígérkezik a szobrászművészek közreműködésével
rendezendő siremlék kiállítás, amelyen beigazoló-
dik, hogy elsőrangú dolgok sem drágábbak, csu-
pán szebbek a kőfaragó telepek obliát obeliszk-
jénél. Ez a kiállítás valóban ránk fér, mert az immár
közülünk eltávozottak nyugvóhelyein a sobizmus
és az izléstelenség ütötte fel a tanyáját.

Időrendben követi a temetőket, de fontosságban
még elsőbb helyet követel magának a magyar
templomművészeti kiállítás, amelynek az ügyében
nemrég volt az első értekezlet. Annyit már most
elárulhatok, hogy a bizottságban képviselve van
minden művészeti ág, pár egyesület és egy nagyon
kiváló egyháztörténeti író, az egyházi szempontok
védelmére.

TALLÓZÁS

ELŐFIZETŐINKHEZ. ♥ Tisztelettel felkérjük azo-
kat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a
márciusi számmal lejárt, hogy előfizetésük meg-
újítása iránt intézkedni sziveskedjenek.

Egyszersmind új előfizetést nyitunk a Művészi
Ipar—Nemzeti Művészetre, mely a legolcsóbb, leg-
tartalmasabb s az egyetlen független, igazszavú
művészeti folyóirat. Előfizetési ára:

egyévre . . . 8 korona,
félévre . . . 4 korona,
negyedévre . . 2 korona.

Ujonnan belépő előfizetők 2 koronaért a január-
márciusi számokat is megkaphatják.

A KIADÓHIVATAL.

AZ ELŐSZOBA-PÁLYÁZAT. ♥ Lapunk előszoba-
pályázatára összesen tizenegy pályamunka érke-
zett be. A pályázat eredményét áprilisi számunk-
ban ismertetjük. A döntés előtt ugyanis ellenőrző

költségvetéseket kérünk ismert asztalos cégektől,
vajon a pályamunkák elkészíthetők-e a kikötött
120 koronaért. Pályázatunk célja ugyanis az, hogy
megdöntsük a nagyközönségnek azt a téves hitét,
hogy ami szép és művészi, az egyszersmind azonnal
drága is. Mert lehet a legolcsóbban előállítható
tárgyban is művészi alapeszme s mi azt óhajtánók,
hogy legyen is!

A KOSSUTH-MAUZOLEUM. ♥ A Kossuth-mau-
zoleum építését az idén kellene befejezni. Erről
azonban már szó sem lehet. A tervezet szerint
ugyanis a külső építkezésnek tavaly november el-
sejéig kellett volna elkészülnie, de még ma sem
fejezték be. A mauzoleum átadása tehát a jövő
évre marad. Az építésre felügyelő bizottság az
egykes műtermekben megvizsgálta a minap, hogy a
művészek mennyire haladtak a munkával. Először
Strobl Alajos műtermébe ment a bizottság, ahol
a művész bemutatta a mauzoleum kapubejárata
fölé kerülő Hungária-szobor alakját. A szobor ülő-

helyzetben merengő nőt ábrázol, a mint lenéz az alatta elterülő temetőre. A bizottság elfogadta a bemutatott mintát, amelyet szürkés kőből fognak kifaragni. Tudomásul vette azt is, hogy az oszlop-csarnók alá kerülő Génusz és a szabadságot jelképező nagy orosz-lán-szobor már az öntőben van és hogy a mauzoleum két sarkára tervezett párdúcok kifaragását is megkezdték. Ezekkel a művekkel a mauzoleum külső építészeti és szobrászati munkáját befejezik. Hátra van még a mauzoleum belsejében a nagy fehérmárvány-szarkofág, amelynek tervezését Strobl legközelebb megkezdi. A bizottság azután Kölber Dezső műtermébe ment s megtekintette az épület belső díszítésére szánt kartonokat, amelyeket mozaikból fognak kirakni. A mauzoleum bejárata fölé két angyalt ábrázoló mozaik-kép kerül, a kik Kossuth Lajos születése évszámát »1802« tartják babérág közepette, a kijárat fölött pedig látható a halálozás évszáma, »1894«. A szarkofág fölött két angyal hatalmas koszorút nyújt le a koporsóra. A négy oszlop fölött, a melyek a szarkofág sarkainál állanak, egy-egy mozaik-kép lesz és pedig kettő-kettő egyforma, egymással szemben. A kartonokat Kölber most viszi át természetes nagyságba, hogy február 15-én az újra megjelenő bizottságnak bemutat-hassa. Akkor döntenek véglegesen az elfogadás dolgában. ♡

IPARMŰVÉSZET. ♡ Az Iparművészeti Társulat Szalay Imre elnöklésével tartott ülésén Györgyi Kálmán főtitkár bejelentette, hogy a milánói kiállítás április 18-ikán nyílik meg s a magyar osztály rendezésére Fittler Kamill udvari tanácsos, Czako Elemér dr., Fischer József, Faragó Ödön és Maróthi Géza a napokban elindulnak Milánóba. Az idejéki kiállítások rendezésére bizottságot küldtek ki. Tudomásul vették, hogy a kereskedelmi miniszter beszünteti a Mintalapok kiadását, de elhatározták, hogy a kiválóbb iparművészeti terveket ezentúl is ki fogják adni. A társulat közgyűlése április 29-én lesz. ♡

ÚJ PÁLYÁZAT A MUNKÁCSY-SZOBORRA. ♡ A Képzőművészeti Társulat másodizben hirdet pályázatot Munkácsy Mihály szobrára. A szobor fölállításával együtt negyvenezer koronánál többbe nem kerülhet. A társulat díjat nem tűz ki, a legjobb pályamű szerzőjét a megbízással honorálja. A minta beküldésének határideje 1906 szeptember 25-ike. A minták a Múcsarnokba küldendők. ♡

RÖVIDHÍREK A MŰVÉSZVILÁGBÓL. ♡ A Ferenczy István emlékére alapított szobrászati ösztöndíjat ez alkalommal nem adta ki a Képzőművészeti Tanács. — Heves vármegye közönsége szobrot állít Dobó Istvánnak és kapitányainak: Micskey Istvánnak és Bornemissza Gergelynek. Az emléket, melyre mintegy hatvanezer korona gyűlt egybe, Strobl Alajos fogja mintázni. — Szenes Fülöp műtermében kiállítást rendezett évek óta összegyűjtött festmé-

nyelből és vázlataiból. — Zala György most mintázza Árpádnak és a hét vezérnek csoportját, mely az ezredévi emlékmű oszlopa elé kerül. A király-szobrok közül Szent Lászlót Telcs Ede mintázza, I. Ferencz Józsefet pedig Füredi Rikárd. — A Filantia termében a Szablya-Frischauf-féle művésziskola kiállítást rendez. A kiállítást szerdán, március 14-én mutatták be a sajtó képviselőinek, az ünnepi megnyitás március 15-én volt. — Ligeti Miklós és Telcs Ede még ez év folyamán gyűjteményes kiállítást rendez a Múcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum szoborgyűjteménye legújabbán két mell-szoborral gyarapodott, néhai József király herceg és Andrássy Gyula gróf szobrával. Az előbbi Strobl Alajos, az utóbbit Zala György mintázta. A két mell-szobrot ma vette át a Képzőművészeti Tanács. — Balaton-Földváron szobrot állítanak a nemrég elhunyt Széchenyi Imre grófnak, kinek nagy része volt a fürdő megalapításában. A szobor-bizottság szűkebb pályázatot hirdetett az emlékműre s a pályázatban való részvételre Mátrai Lajos, Radnai Béla és Kopits János szobrászokat szólította föl.

VIDÉKI KIÁLLÍTÁSOK. ♡ A Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállítására, melyet a Képzőművészeti Társulat segítségével rendez, mintegy száznyolcvan darabból álló, jelesebb mestereink kiváló alkotásaiból való anyagot gyűjtött egybe Paur Géza, társulati műtáros. — A Nemzeti Szalon idejéki kiállításainak sorozatát Nagyikindán kezdi meg s a tárlat március 18-án nyílt meg. Költségeinek fedezésére a Torontáli Közművelődési Egyesület és a helyi bizottság tagjaiból álló rendezőség hatszáz koronátszavazott meg. — A Képzőművészeti Társulat választmánya legutóbbi ülésén foglalkozott a felvidéki városokban rendezendő vándorkiállítások tervével. A választmány az eszmét magáévá tette, de föntartotta magának a jogot, hogy a kiállítások rendezésének idejét megállapítsa. Ha kilátás van arra, hogy a kiállítások sikerülnek, az idén ősszel rendeznek Gyöngyösön, Egerben, Miskolcon, Kassán, Eperjesen és Sátoralja-Újhe-lyen egy-egy kiállítást. ♡

ÉPÍTÉSZETI PÁLYÁZATOK. ♡ A pancsovai görög keleti szerb egyházközség templomának belső dekoratív kiképzésére és berendezésére mintegy 90.000 korona költséggel tervpályázatot hirdetett, amelyen magyar és szerb építésszek vettek részt. A bíráló-bizottság, melybe a magyar s a belgrádi szerb mérnök- és építész-egyesület is küldött egy-egy tagot, az első ezer koronás díjat Papp Gyula és Szabolcs Ferenc budapesti műépítésszek tervezetének ítélte oda. — Az Országos Képzőművészeti Tanács ez év elején pályázatot hirdetett építőművészeti ösztöndíjakra. A pályázat határideje február 28-án járt le. A két nagyobb díjra hat pályázó jelentkezett. A Képzőművészeti Tanács március havában dönt a pályázat sorsáról. ♡

♡♡♡♡

♡♡♡♡

IRODALOM

KRIESCH ALADÁR:
RUSKINRÓL S AZ ANGOL PRAERAFAELITÁKRÓL.

Régen volt olyan jó napom, mint ma, amikor Kriesch Aladár nagy felolvasását forgatom, amelyeket a »Műbarátok Köre« könyvalakban juttatott a tagjainak és néhány példányban a könyvkedvelőknek is, meg olyanoknak, akik imádják Ruskint, a szép élet legnagyobb apostolát. ♥

Ismerem Ruskinnak úgyszólván minden munkáját és megvan a könyvtáramban sok-sok magyarázó-jának írása, ám ennyire világosan, tömören összefoglalva, nem láttam még a tanításait és tanításának az eredményét. Kész művészettörténet ez a kötet, sőt több annál. Kristályüvegben felfogott lelke annak a kornak, amikor akadtak írók, piktorok, poéták, akik megértették a középkori keresztény művészetet, amely nem tolta szerénytelen hivalkodással a művészeket az előtérbe, de az alkotást, amelyet valami hatalmas, ma csak kevesektől megértett és megérthető szeretet lengett át, amely felfogásában csak az igazán szépnek óhajtott szolgálni s kerülte az obscént, a szennyet. Azoknak a festőknek a korszaka volt a cinquecento, akiknek az ecsetet a szentek adták a kezükbe és akik angyalokkal társalogtak, mint örökéletű Fra Angelico da Fiesole. ♥

Ahogy olvasgatom ezt a könyvet, önkénytelenül feltámad bennem a pisai temető után való vágyakozás. A szürke falak és a fekete ciprusok között szeretnék újra lenni, ahol nem emberek, de maga a történelem van eltemetve, emlékein, freskóin meg a feltámadás glóriája ragyog. Nem csoda, hogy a Ruskin lelke megittasult benne a gyönyörűségből, a legszebb temetője a világnak, igazán temető...

A legérdekesebb, a legmegkapóbb művészeti korról foglalkozni háládatos dolog, különösen akkor, amikor nagy és alapos, tehát becsületes tudás párosul egy annyira szubtilisen érző lélekkel, mint a Kriesch Aladáré, aki kiváló mint piktor, erős mint író és egész ember, mert szíve van. Aki mint iparművész is az elsők között harcol a magyarságért, a népművészetért, a magyar kultúráért. ♥

Elvonulnak előttünk Ruskin, Morris, Rosetti, Brown, Hunt és Burne Jones, nem a napi kritikán felcseperedett esztétikusok felületes ábrázolásában, de egy érző és élő művészérettel teljes kíséretében, aki megérteti velünk az idegen nagyok minden vágyát, minden hitét, küzdelmét és dicsőségét. Aki érti, mert érzi az anyagát és épen ezért,

meg képes értetni mindezt a hallgatóival, az olvasóival is. A cél pedig csupán a közönségnek a részre való nevelése lehet, nem pedig – mint némelyek hiszik – a saját ködös elméleteik limonádés, élvezhetetlen feltalálása, amelyet csak az olvas el, aki kénytelen vele és az se szívesen...

E kritika írójának nem lehet az a célja, hogy a Kriesch munkájából kivonatokat készítsen és azokat mint a saját szellemi termékeit adja le, mert ettől eltiltja az ildomosság. Egyedül csak arra szorítkozik, hogy egy gyönyörű kornak illő keretben, teljessikerrel való felelevenítését állapítsa meg.

Ám mikor ezt teszem, nem hagyhatom szó nélkül az iparművészet anyagát sem. A könyv kiállítása csodálatos keverékét képezi a művészileg szépnek és rútnak. Amilyen izléses és finom a könyv bekötési táblájának rajza és színe, amilyen poétikus a borító-papír megstilizálása, éppen annyira kemény és kinyithatatlan maga a kötés, amely valósággal birokra hívja a jámbor olvasót. A betűk és a papír összeválasztását szintén csak szerencsétlennek jelenthetem. A rovátkás papírra nyomott kövér és kicsiny betűk rövid időn belül ugyancsak megtáncoltatják a szemet, még azokon a helyeken is, ahol a nyomás és a papír sávjai párhuzamosan haladnak egymással. A hasábok képe pedig nyugtalan. Nyugtalanává válik azért, mert nincs egységes, zárt képe csupán az egyik oldalon. Ha indokolt a vonalközök kitöltése a levéldíszszel a sorok élén, indokoltnak kell lennie a sorok záródásánál ugyanazon elvnel fogva. Hogy is van csak? Igen: Csak az a szép, ami teljesen használható és amiben van harmónia. A illusztrációkban azonban van. ♥

Mindezekből kitűnik, hogy maga Kriesch Aladár megtette és jól megtette a kötelességét. ♥

ELŐADÁSOK. ♥ Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban január 27-én és február 3-án Marczali Henrik dr. egyetemi tanár tartott előadást a múlt század negyvenes éveinek ipari mozgalmairól és a védőegyesületről. Február 10-én Radisics Jenő a hamisított régiségekről; február 17-én és 24-én Edvi Illés Aladár a vasművészegről; március 3-án és 10-én Pekár Gyula dr. Byzanc kultúrájáról. Az előadásokat nagy közönség hallgatta.

SZEPESVÁRMEGYE MŰVÉSZETI EMLÉKEI. ♥ Ennek a nagyszabású művészeti monografiának,

melyet a Szepesvármegyei Történelmi Társulat ad ki, most jelent meg a második kötete. A tizenöt ivre terjedő rendkívül diszesen kiállított munka Szepesvármegye szobrászati és festészeti emlékeit mutatja be Vajdovszky János szerkesztésében, huszonegy melléklettel és nyolcvanöt szövegképpel. A mű első fejezete középkori templomaink diszítését ismerteti. XIV. századi képirásunk klaszikus emlékeit találjuk a második fejezetben. A

harmadik rész a középkori szárnyas-oltárok rövid ismertetése. A negyedik részben fafaragásunk XV. századi emlékeinek, az ötödikben pedig a szepeshelyi szárnyas-oltároknak leírásait találjuk. A hatodik fejezet Lőcsei Pál műveinek, a nyolcadik Lőcsei iskolájának van szentelve. Az utolsó rész a síremlékeket tárgyalja. A kötet bolti ára tizenkét korona, a Szepesvármegyei Történelmi Társulat tagjai 1905-re tagilletményül kapják.

PÁLYÁZATOK

Milánói kiállítási bizottság: munkáslakásokra. Pályadíj háromszor 6000 lira és háromszor 2000 lira. Lejár 1906 március 31-én.

A darmstadti Kunst und Dekoration szerkesztősége nemzetközi pályázata: 15 cm. széles és 22 cm. magas hamvveder tervére. Pályadíj 60, 50 és 40 márka. Lejár 1906 április 10-én.

Könyves Kálmán magyar műkiadó r.-t.: képkeretre. Pályadíj: 150 és 100 korona. A megvásárolt pályamunkák díja 60 korona. Lejár 1906 április hó 2-án.

A kereskedelmi miniszter megbízásából a Magyar

Iparművészeti Társulat: az állami érem oklevelének rajza. Pályadíj 600 korona. Lejár 1906 április hó 18-án.

Borszék-fürdő: tervei. Pályadíj 2000 és 1000 korona. Lejár 1906 május hó 15-én.

Kisfaludy-társaság: A nemzeti stílus jelentősége és feltételei a művészetekben. Pályadíj az 1000 koronás Lukács Krisztina jutalom. Lejár 1906 október 31-én.

A Művészi Ipar szerkesztősége: A katolicizmus befolyása a magyar művészet fejlődésére. Jutalma: 1000 korona. Lejár 1907 január 15-én.

KIÁLLÍTÁSOK

A Nemzeti Szalon grafikai kiállításának megnyitása: 1906 március 20-án.

A Nákó Kálmánné grófné festményeinek kiállításának megnyitása az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban: 1906 március 21-én.

A párisi nemzetközi női munkakiállítás megnyitása: 1906 április 1-én.

A Magyar Képzőművészeti Társulat tavaszi kiállít-

tásának megnyitása: 1906 április 1-én.

A milánói nemzetközi kiállítás megnyitása: 1906 április 18-án.

A Nemzeti Szalon grafikai kiállításának bezárása: 1906 április 20-án.

A Magyar Képzőművészeti Társulat tavaszi kiállításának bezárása: 1906 május 15-én.

♥♥♥♥

♥♥♥♥

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

ELŐFIZETŐINKHEZ azt a kérést intézi a lap kiadóhivatala, hogy ismerőseik körében új előfizetőket gyűjteni kegyeskedjenek. Fáradságuk nem üzleti érdeket, hanem nemes elveket szolgál. Arra is kérjük olvasóinkat, hogy lakcímváltozásaikat a kiadóhivatallal mindig idejében közölni sziveskedjenek. Külföldre távozás esetén a portó-különbözetet meg kell fizetni.

B. D. BUDAPEST. 1. Szeretünk disztigálni: Dancz Dénes Ottokár úrtól a kiadóhivatal vált meg s nem ő a kiadóhivataltól. Hogy miért, azt nem tart-

juk ildomosnak szellőztetni. 2. Bennünket kitűzött célunktól semmi el nem tántorít: az igazság, tisztesség és a becsület vezérel bennünket.

SCH. E. FEHÉRTEPLOM. Ex-librisét megkaptuk s közöljük.

B. S. SZEGED. Köszönjük a lelkes gyűjtést. Ha száz ilyen derék barátra tehetnénk szert, csakhamar 60 oldalas lapot adhatnánk.

K. G. PÉCS. Köszönjük üdvözlétét.

GR. B. GY. Lekötelező szíveségét hálásan köszönjük. Felhasználjuk.

OLAJFESTMÉNYEKET olcsó havi részletre fest fénykép vagy természet után DARÓCZY SANDOR festőművész, Budapest, Vas-u. 17. Bármínemű olajfestmények megrendelhetők.

Ajánlja ismerőseinek a »MŰVÉSZI IPAR – NEMZETI MŰVÉSZET«-et, mely a legolcsóbb, legjobb és legelterjedtebb művészi folyóirat. Negyedévre csupán 2 korona.

GMEHLING HERMANN szállít: bűrszékeket és karosszékeket stb. valódi préselt bőrből. VII., Damjanich-utca 6., saját ház. Telefon 843.

♥ ♥ Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent ♥ ♥

ZICHY MIHÁLY ÉLETE, MŰVÉSZETE ÉS ALKOTÁSAI.

Tizennyolc szöveg-
képpel és negyven mű-
melléklettel. ♥ ♥

Ára díszes vászon-
kötésben 15 kor.

TARTALMA:

Zichy Mihály élete. Irta: LÁNDOR TIVADÁR
Számos illusztrációval.

Zichy Mihály művészetéről. Irta: GERŐ ÖDÖN

A képek magyarázata. Irta: LONDESZ ELEK.

40 műmelléklet: A művész alkotásainak tiszta hű reprodukciói.

Kapható a kiadóhivatalban (Budapest, VII., Kerepesi-út 54.) és minden könyvkereskedésben.

Természetes hydrocarbonátos ÁSVÁNY-
VIZFORRÁS, mely szénsavval telítettik.

Asajtot-1-onlasi világtaláltsáson a legmagasabb
kifutetést a „GRAND PRIX“-t kapta.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK.

MEGHIVÓ.

A Magyar Jelzalog-Hitelbank t. c. részvényesei az 1906. március hó 28-ik
napján déli 12 órakor a bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 7. sz.) tartandó

XXXVII. rendes közgyűlésére

ezenel tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1905. üzletiévről.
2. Az 1905. évi mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
4. Az igazgatóság választása.
5. Választás a felügyelő-bizottságba.

A részvények letehetők:

Budapest: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7. sz.) és a Magyar
Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál;
Bécsben: az »Union Bank«-nál;
Párisban: a »Société Générale pour favoriser le développement du Com-
merce et de l'Industrie en France« című banknál.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok kivonata:

23. §. 20 részvény tulajdona 1 szavazatra jogosít.
24. §. Részvényesek, kik szavazó jogukkal élni akarnak, kötelesek a köz-
gyűlés összehívása előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett
letéteményezni; a letéteményezés a bank pénztáránál, vagy más, a hir-
lapokban kijelölt helyeken eszközölendő.
25. §. A szavazójog személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorol-
ható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható. Testületek, intézetek és
kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes
képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem
volnának is.

Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvényesek és az utának
járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatnak ki.
A részvények a részvényes által sajátkezűleg aláírandó jegyzékbe, szám-
szerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzalog-Hitelbanknál egy, minden
egyéb letéthelyen két példányban bejegyzendők. A letető a letett részvé-
nyekről térítvényt nyer és a részvények annak idején a közgyűlés megtartása
után, csakis ezen térítvény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1905. évi mérleg és jelentés 1906. március hó 20-tól kezdve a t. c.
részvényesek rendelkezésére áll.
(Utánnomás nem díjazatik.)

ZONGORAKÉSZÍTŐK

ELSŐ PRODUKTIV- SZÖVETKEZETE

FŐRAKTÁRA ÉS KÖLCSÖNZŐ-INTÉZETE:
BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR 7.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai Fiókja

Alaptőke 15.000.000 kor.

Budapest, V., Nádor-utca 18.

Tartalék 2.225.000 kor.

Sürgőnycim:
Nádorutcai Hazai Bank.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek

Telefonszám:
86-01.

A PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET ÚJ NYEREMÉNYKÖTVÉNYEI

Az első ciklusban évenként **háromszor** június 5, október 5, február 5.

300,000
600,000
300,000

koronás főnyeremények

40,000 és 20,000
50,000 és 20,000
40,000 és 20,000

koronás melléknyeremények kerülnek sorsolásra.

1 évi nyeremények összege:
1.571.000 korona.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kísorsoltatik.

A nyeremények főösszege:

32.221,300 korona

a törlesztési huzások főösszege:

36.938,750 korona

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereményhúzásokon való játék csak a vételár kamataiba kerül, mert a legkisebb nyeremény és törlesztéses húzásnál sorsolt nyereménykötvényért járó nyeremény-szelvény árfolyamértéke jóval több, mint a sorsjegyek mai ára.

Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-szelvény az összes nyereményhúzásokon végig — tehát 70 éven át — játszik, e szerint többször is sorsolható nyereménnyel.

A nyereménykötvényeknek biztosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeremények pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezkesedik. Ezeket a nyereménykötvényeket adjuk:

a) készpénzfizetésre a mindenkori pontos napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltételek mellett megfelelő előleget nyújtunk.

b) az 1883. XXXI. t.-cz. értelmében kiállított részletvekre.

18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.

1906. március hó 15-ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az árakon árfolyamemelkedés esetén sem változtat.

Már az első részletnek postautalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletívet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot,

a) KÉSZPÉNZFIZETÉSRE:

Megrendelési jegy:

b) RÉSZLETRE:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Budapest, V., Nádor-utca 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalóul darabonként 20 koronát, azaz összesen koronát, míg a hátralékos összeget sziveskedjenek utánvételei beszedni. folyószámlám hitelteljesül.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakás-címe:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Budapest, V., Nádor-utca 18. Megrendelek Önöknél a prospektusokban foglalt feltételek szerint az 1883. XXXI. t.-cz. értelmében kiállítandó részletve darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt. A vételárát darabonként koronás havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet, összesen koronát ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakás-címe: